

RESEARCH
PROGRAM ON
Livestock

More meat milk and eggs by and for the poor

Lở mồm long móng trên lợn và gia súc

TS Hu Suk Lee¹, TS. Nguyễn Tiến Dũng²,
TS. Bùi Ngọc Anh², TS. Đào Duy Tùng²,
Ths. Trần Ngọc Ánh²

¹Viện nghiên cứu Chăn nuôi Quốc tế (ILRI)

² Viện Thú y (NIVR)

Hội thảo tập huấn

Tăng cường quản lý sức khỏe vật nuôi cho chăn nuôi nông hộ

Sơn La, tháng 12 năm 2020

Alliance

Giới thiệu chung

- Là bệnh truyền nhiễm cấp tính, lây lan nhanh và mạnh ở các loài móng guốc chẵn (trâu, bò, dê, cừu, lợn)
- Bệnh thường nhẹ, tỷ lệ tử vong thấp nhưng gây thiệt hại về kinh tế rất lớn do giảm năng suất ở vật nuôi và gây bệnh nặng ở động vật có năng suất cao (bò sữa)
- Virus có 7 serotype: **O; A; C; Asia 1; SAT 1; SAT 2; SAT 3**. Các type gây **dấu hiệu lâm sàng giống nhau** nhưng **không có miễn dịch chéo**.
- Tại Việt Nam có 3 type chính: **O, A, Asia 1**, gặp nhiều nhất là type **O**

Đặc điểm dịch tễ

- Tỷ lệ nhiễm cao, có thể lên tới 100%
- Tỷ lệ chết thấp, chủ yếu chết do bỏ ăn hoặc do bệnh kế phát.
- Con non bệnh nặng hơn và dễ chết hơn (do con mẹ không cho bú)
- Đường truyền lây: có thể lan rất nhanh theo gió trên toàn đàn, động vật khỏe và động vật mang bệnh, thức ăn, nước uống, chất thải, dụng cụ, phương tiện vận chuyển.

Dấu hiệu lâm sàng

Nội dung	Trâu bò	Lợn
Thời gian nung bệnh	Thường 2 – 7 ngày, có khi đến 11 ngày	2 – 12 ngày
Triệu chứng	Sốt cao 40 – 42°C, mệt mỏi, ủ rũ, ăn ít hoặc bỏ ăn	Sốt cao, mệt mỏi, ủ rũ, ăn ít hoặc bỏ ăn
Triệu chứng ở miệng	- Xuất hiện mụn nước ở miệng, má, môi, lợi, chân răng. Sau vài ngày thì vỡ, nếu không nhiễm khuẩn, 2 – 3 ngày sẽ thành sẹo - Lưỡi dày lên và khó cử động - Nước dãi chảy như xà phòng, dính máu	Xuất hiện mụn nước ở miệng, má, môi, lợi, chân răng
Triệu chứng ở chân	- Mụn nước mọc trong kẽ chân, móng. - Bị nặng hoặc tạp nhiễm có thể bong móng - Con vật khó đi lại	- Triệu chứng ở chân nặng hơn ở trâu bò, con vật biểu hiện què, đi khập khiễng - Nặng có thể loét và long móng
Sinh sản	- Mọc mụn ở núm vú, vú sưng - Viêm vú, tắc sữa	- Mọc mụn ở núm vú, vú sưng - Xảy thai ở lợn nái, con đực ngừng giao phối - Con non dễ chết

Dấu hiệu lâm sàng (*trên trâu bò*)

Chảy dãi

Mụn loét ở lưỡi, miệng

Mụn loét ở móng

Mụn nước ở núm vú

Dấu hiệu lâm sàng (*trên lợn*)

Mũi, miệng lở loét

Long móng, què chân

Chẩn đoán

- Dễ chẩn đoán do các dấu hiệu lâm sàng rất đặc trưng (**trâu bò: chảy nước dãi, lợn: què, đi lại khập khiễng**)
- Chẩn đoán trong phòng thí nghiệm: sử dụng phản ứng **ELISA** hoặc **RT-PCR** đều cho kết quả nhanh và chính xác.
- Bệnh phẩm: nước trong mụn ở miệng, lưỡi, chân hoặc các mô biểu bì, niêm mạc miệng và lưỡi

Diễn biến bệnh LMLM

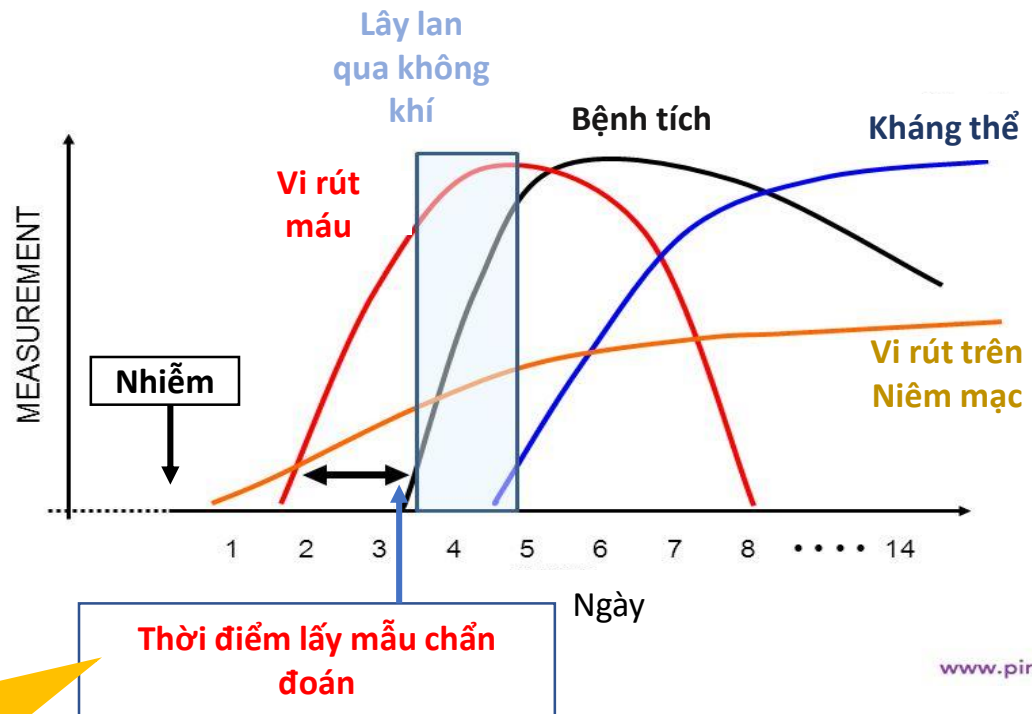
➤ Đường xâm nhập

- Đường hô hấp
- Đường tiêu hóa
- Qua nhau thai

➤ Đường bài thải

- Hô hấp (ngày 3-5)
- Các tiết dịch
- (Máu, thịt)

Các sự kiện xảy ra sau khi nhiễm vi rút

Là loại vi rút phát triển rất nhanh, ồ ạt với lượng lớn để tìm ký chủ mới

Điều trị

➤ Chăm sóc hộ lý

- Giữ chuồng trại sạch sẽ, khô ráo, cho ăn thức ăn mềm, uống nước sạch

➤ Không có thuốc đặc hiệu, chủ yếu điều trị triệu chứng

- Dùng kháng sinh phổ rộng chống kể phát: amoxiclin, oxytetraxyclin...
- Với các vết loét: sử dụng các dung dịch sát trùng nhẹ hoặc có tính axit: axit axetic 2%, thuốc tím 1%, axit xitric 1%, nước vắt chanh, dấm ăn... bôi vào các vết loét.

➤ Dùng thuốc trợ sức, trợ lực, vitamin, thuốc bổ, gluco KC

Phòng bệnh

- Phương pháp phòng bệnh hiệu quả nhất là **tiêm vắc xin**. Yêu cầu chọn **vắc xin tương đồng với chủng virus đang gây bệnh** mới cho kết quả tốt.
- Vắc xin tiêm phòng bắt buộc:
 - Trâu bò:** Tiêm phòng lần đầu cho bê nghé từ **2 tuần tuổi**, nhắc lại ở **4 tuần tuổi**. Tái chủng **6 tháng 1 lần**
 - Lợn:** Tiêm phòng lần đầu cho lợn từ **2 tuần tuổi**, nhắc lại ở **4 tuần tuổi**. Tái chủng mỗi **6 tháng 1 lần**
- Áp dụng các biện pháp **an ninh sinh học**, dọn vệ sinh sát trùng chuồng trại

CGIAR Research Program on Livestock

The program thanks all donors and organizations which globally support its work through their contributions to the [CGIAR system](#)

The **CGIAR Research Program on Livestock** aims to increase the productivity and profitability of livestock agri-food systems in sustainable ways, making meat, milk and eggs more available and affordable across the developing world.

livestock.cgiar.org

Alliance

This presentation is licensed for use under the Creative Commons Attribution 4.0 International Licence.